

TABELLARIUM AKOESTIEK EN GELUID

INHOUD:

[Grootheden en eenheden](#)

[Termen en begrippen in de bouw](#)

[Geluidniveaus](#)

[Akoestische Frequenties](#)

[Geluidabsorptie](#)

[Geluidsnelheid](#)

[Luchtgeluid](#)

[Contactgeluid](#)

[Nagalmtijd](#)

[Kierdichting](#)

[Decibelschaal](#)

[Formules](#)

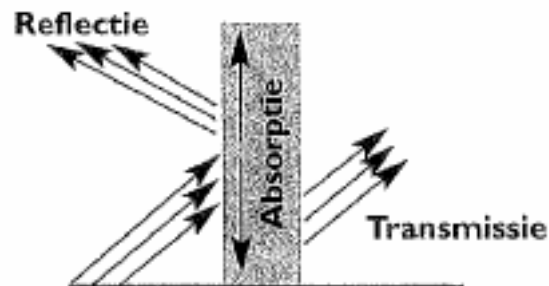
1. GROOTHEDEN EN EENHEDEN

Symbol	Eenheid	Omschrijving
L_{eq}	dB	Equivalent geluiddruk niveau
L_p	dB	Geluiddruk niveau
L_{pA}	dB(A)	A-gewogen geluiddruk niveau
L_w	dB	Geluidvermogen niveau
p	Pa	Effectieve geluiddruk
W, P	Watt	Geluidvermogen
I	watt/m ²	Geluidintensiteit
R	dB	Luchtgeluidisolering
T	s	Nagalmtijd
T_{60}	s	Uitklinktijd
L_N	foon	Luidheidsniveau
f	Hz	Frequentie
f_n	Hz	Eigenfrequentie
f_0	Hz	Resonantiefrequentie
I_u	dB	Isolatie-index voor luchtgeluid
I_{co}	dB	Isolatie-index voor contactgeluid
U	m ³ /s	Volumesnelheid
B		Bodemfactor
D_{geo}	dB	Afstandsverzwakking
D_{bodem}	dB	Bodemverzwakking
C_m	dB	Meteocorrectie

2. TERMEN EN BEGRIPPEN

Absorberen (geluid)

Het in zich opnemen van *geluidenergie* door een ander materiaal of constructie. Het resultaat daarvan is *demping*.

Gereflecteerd, geabsorbeerd en doorgelaten geluid.

$$a + r = 1 \quad \text{of} \quad a = 1 - r$$

Dus: wat niet wordt gereflecteerd wordt geabsorbeerd en andersom.

N.B. De hoeveelheid geluid die wordt doorgelaten, is doorgaans naar verhouding erg klein. Bij een normale halfsteens muur ca. een-tienduizendste van de opvallende geluidenergie. Het doorgelaten geluid wordt bij absorptieproblemen daarom verwaarloosd.

Totale geluidsabsorptie = alle oppervlakte (S) vermenigvuldigen met de bij het betreffende materiaal behorende absorptiecoëfficiënt (a).

$$A = a_1 \cdot S_1 + a_2 \cdot S_2 + a_3 \cdot S_3 + \dots \quad [\text{m}^2 \text{ o.r.}]$$

Absorberend materiaal

Materiaal dat *geluidenergie* kan opnemen door die te *dissiperen* als *warmte*.

Ondersteuning van het directe geluid door nuttige reflecties en het voorkomen van echo's door het aanbrengen van absorberend materiaal.

Absorberschot

Pakket *geluidabsorberend materiaal*, aangebracht in een plenum tussen scheidingswand en bovengelegen vloer.

Achtergrondgeluid

Het bij een betekenisvol *geluid* permanent aanwezige overige *geluid*.

Achtergrondruis	Het bij een betekenisvol <i>geluid</i> permanent aanwezige <i>diffuus geluid</i> .
Afschermen	Het plaatsen van een object tussen bron en waarnemer om het geluidrukniveau bij de waarnemer te verhinderen.
Afscherming	Object tussen bron en waarnemer om de <i>geluiddruk</i> bij de waarnemer te verminderen.
Afstandsverzwakking	Overdrachtsverzwakking (dB) ten opzichte van het bronvermogen door geometrische golffrontuitbreiding Symbool: D_{geo}
A-gewogen geluidrukniveau	Het voor de gevoeligheid van het oor gecorrigeerde <i>geluidrukniveau</i> . $L_{pA} = 10 \log \frac{p_A^2}{p_0^2} [dB(A)]$ p_A = effectieve A-gewogen geluiddruk [Pa] p_0 = referentiegeluiddruk of constante vergelijkingsdruk [20 μPa]
Akoestiek	1. Vakgebied dat zich bezighoudt met de bestudering van het <i>geluid</i> in de gebouwde omgeving. 2. De manier waarop <i>geluid</i> in een ruimte klinkt.
Akoestisch	Het <i>geluid</i> betreffende.
Akoestisch PvE	Programma van Eisen betreffende het <i>geluid</i> met betrekking tot een gebouw.
Akoestische classificatie	Classificatie van ruimten op grond van hun (<i>geluid</i>)gevoeligheid.
Akoestische impedantie	Verhouding van <i>geluiddruk</i> tot <i>volumesnelheid</i> (Pa $\cdot$ s $\cdot$ m ⁻³ of Ns/m ⁵).
Bodemfactor	Een dimensieloos getal B tussen 0 en 1, dat aangeeft welk deel verhard is uitgevoerd. $B = 1$: gehele bodemvlak bestaat uit <i>absorberend materiaal</i> . $B = 0$: gehele bodem is verhard.
Bodemverzwakking	Overdrachtsverzwakking (dB) ten opzichte van het vrije veld ten gevolge van de bodem. De bodemverzwakking is vooral afhankelijk van de <i>bodemfactor</i> (B) en de afstand tot de bron.
Bolbron	<i>Geluidbron</i> die zijn <i>geluid</i> alzijdig uitstraalt.

Bouw(akoestiek)	Vakgebied dat zich bezighoudt met de bestudering van het <i>geluid</i> in de gebouwde omgeving.
Bronsterkte	Algemene aanduiding voor het afgestraalde akoestische vermogen van een bron.
Buigslappe constructie	Constructie opgebouwd uit regelwerk met dunne platen en een <i>spouw</i> (met bij voorkeur daarin geluid <i>absorberend materiaal</i>).
Coïncidentie	De relatieve vermindering van de geluidreductie-index van een <i>scheidingsconstructie</i> bij een bepaalde <i>frequentie</i> onder de volgens de Massawet voorspelde waarde.
Constructiegeluid	Mechanische trillingsverschijnselen van vaste stoffen die constructie-onderdelen vormen.
Contactgeluid	<i>Geluid</i> opgewekt door de gebouwconstructie rechtstreeks aan te stoten (lopen, trillingen van een draaiende machine, slaan van de deur etc.). Principe van contactgeluid: BRON -> CONSTRUCTIE -> LUCHT
Contactgeluidisolatie	Alle constructieve maatregelen die <i>contactgeluid</i> proberen te voorkomen.
Continu geluid	Een <i>geluid</i> met verwaarloosbaar kleine niveauvariaties binnen de waarnemingstijd.
dB(A)	Gefilterd drukniveau dat rekening houdt met de gevoeligheid van het menselijk oor voor de <i>frequenties</i> uit het hoorbaar spectrum.
Decibel	Eenheid voor <i>geluiddruk</i> niveau.
Dempen	Verminderen van een <i>geluiddruk</i> ten gevolge van <i>dissipatie</i> (omzetting van trillingsenergie in warmte).
Diffusie (geluid)	Verspreiding van geluid in alle richtingen. Zie ook <i>geluidverstrooiing</i> .
Diffuus geluidveld	Situatie waarin het <i>geluid</i> uit alle richtingen komt.
Direct geluid	Overdracht van <i>geluid</i> volgens een directe weg.
Dissipatie	Verschijnsel waarbij een <i>geluidgolf</i> geabsorbeerd wordt en de energie van de trillende luchtdeeltjes wordt omgezet in warmte, meestal ten gevolge van wrijving.
Dissipatiecoëfficiënt	Getalwaarde van <i>gedissipeerd/geabsorbeerd</i> geluid gedeeld door invallend geluid.
Dode kamer	<i>Echovrije</i> ruimte.
Doorlatingscoëfficiënt	Getalswaarde van doorgelaten geluid gedeeld door invallend <i>geluid</i> .
Echo	<i>Reflectie</i> die door zijn sterkte en late tijdstip van optreden hoorbaar is.
Effectieve geluiddruk	De ervaren sterkte van geluid, uitgedrukt in de wortel uit het gemiddelde kwadraat van de <i>geluiddruk</i> .

Eigenfrequentie	De <i>frequentie</i> (Hz) van een vrije trilling of een trilvorm van een systeem.
Emissiegetal	Maat voor de sterkte van een <i>geluidbron</i> .
Equivalent geluiddrukkniveau	De energie-inhoud van een <i>fluctuerend geluid</i> als maatstaf voor de (geluid-)hinder. Symbool: L_{eq}
	$L_{eq} = 10 \cdot \log \left[\frac{1}{T} \int_0^T \frac{p^2 \cdot dt}{p_0^2} \right] \quad [\text{dB}]$
Etmaalwaarde	Maat voor <i>geluidbelasting</i> door verkeer per etmaal.
Flankerende geluidoverdracht	<i>Geluidoverdracht</i> waarbij de door <i>geluid</i> opgewekte (buig)trillingen in een constructie worden gegeven aan een andere constructie die het <i>geluid</i> afstraalt in een andere ruimte.
Fluctuerend geluid	Een <i>geluid</i> waarvan het niveau voortdurend en in belangrijke mate varieert. De variaties kunnen zowel periodiek als niet-periodiek zijn.
Flutter echo	<i>Echo</i> als gevolg van twee evenwijdige wanden die goed reflecteren en meer dan 7 meter van elkaar zijn verwijderd. Tussen deze wanden kan het <i>geluid</i> meerdere keren heen en weer kaatsen.
Foon	Eenheid waarin het <i>luidheidsniveau</i> wordt uitgedrukt.
Frequentie	Aantal trillingen per seconde, uitgedrukt in Hertz. Symbool: f
Galm	Zie nagalm.
Gehoorgrens	<i>Frequentiewaarden</i> waarbinnen <i>geluid</i> door de mens waargenomen kan worden.
Geluid	Drukverandering in lucht die door het menselijk oor kan worden waargenomen.
Geluidabsorbering	Zie absorberen.
Geluidafstraling	Overdracht van <i>geluid</i> van oppervlak naar lucht.
Geluidbelasting	<i>Geluiddrukkniveau</i> waaraan een object blootgesteld wordt.
Geluidbron	Alles wat <i>geluid</i> veroorzaakt.
Geluidbrug	Verbindingselement tussen twee bouwdelen dat <i>contactgeluid</i> overdraagt tegen de bedoeling in.
Geluidcontour	Lijn van gelijke <i>geluidbelasting</i> in <i>Kosten-Eenheid</i> .
Geluiddempende materialen	Materialen die de eigenschap hebben het geluiddrukkniveau te verminderen.
Geluiddemping	Het verminderen van het <i>geluiddrukkniveau</i> door <i>dissipatie</i> .
Geluiddruk	De kracht die <i>geluid</i> uitoefent op een object, uitgedrukt in pascal. Symbool: p

Geluidrukniveau Hoogte van de *geluiddruk*, uitgedrukt in dB en maat voor de *luidheid*.
Symbool: L_p

$$L_p = 10 \log \frac{P^2}{P_0^2} \quad [\text{dB}]$$

L_p = geluidrukniveau

p = geluiddruk

p_0 = referentiegeluiddruk, in het algemeen $2 \cdot 10^{-5}$ Pa

$$L_p = L_w + 10 \log \frac{4}{A} \quad [\text{dB}]$$

L_w = geluiddrukvermogenniveau [dB]

A = geluidabsorberend oppervlak in m^2 open raam

Geluidrukniveau, A-gewogen Het voor de oorgevoeligheid gecorrigeerde *geluidrukniveau*.
Symbool: L_{pA}

$$L_{pA} = 10 \log \left[\frac{P_A^2}{P_0^2} \right] \quad [\text{dB}(A)]$$

P_A = effectieve A-gewogen geluiddruk [Pa]

P_0 = referentiedruk of constante vergelijkingsdruk [20 μPa]

Geluidgevoelige activiteiten Activiteiten waarbij snel last wordt ondervonden van *geluidhinder*.

Geluidgevoelige gebouwen Gebouwen waarin *geluidgevoelige activiteiten* plaatsvinden.

Geluidgevoelige ruimten Ruimten waarin *geluidgevoelige activiteiten* plaatsvinden.

Geluidgevoeligheid Mate waarin *geluidhinder* wordt ondervonden.

Geluidgolf Trilling, heen- en weergaande beweging rond evenwichtsstand, die wordt voortgeplant en die afhankelijk van de trillingssterkte en –tempo door de mens wordt waargenomen als *geluid*.

Geluidhinder Overlast ondervonden door *geluid*.

Geluidimmissie Opvallende *geluidbelasting*

Geluidintensiteit De vermogensdichtheid (energie) van het *geluid*, uitgedrukt in W/m^2 .
Symbool: I

$$I_i = I_\rho + I_\tau + I_\delta$$

$$1 = I_\rho/I_i + I_\tau/I_i + I_\delta/I_i$$

$$1 = \rho + \tau + \delta$$

I_i = invallende geluidintensiteit

I_ρ = gereflecteerde geluidintensiteit

I_τ = doorgelaten geluidintensiteit

I_δ = *gedissipeerde* geluidintensiteit

ρ = reflectiefactor

τ = doorlatingsfactor

δ = dissipatiefactor

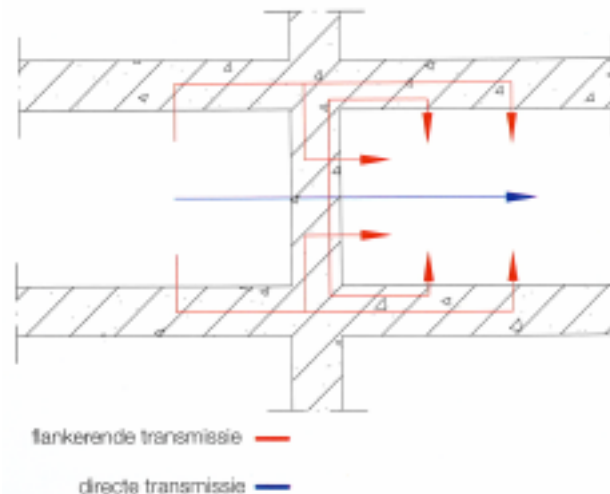
Geluidisolatie	Zie geluidisolering.
Geluidisolering	Materiaal of constructie om de <i>transmissie van geluid</i> tegen te houden of te verhinderen.
	$R = 10 \log \frac{1}{\tau} \quad \text{met } \tau = \frac{I_t}{I_i} = \text{doorlatingsfactor}$
	$R = 10 \log \frac{I_i}{I_d} \quad [dB]$
	R = luchtgeluidisolatie [dB] I_i = opvallende geluidintensiteit [W/m^2] I_d = afgegeven geluidintensiteit [W/m^2]
	$R_i = -10 \log \left[\left(\sum \frac{S_j}{S} \cdot 10^{R_{j,i}/10} \right) + K \right] \quad [dB]$
	R_i = geluidisolatie samengesteld vlak in dB in octaafband i n = aantal deelvlakken. S_j = oppervlak van deelvlak j in m^2 S = totale oppervlak van het samengestelde vlak $R_{j,i}$ = geluidisolatie in dB van deelvlak j in octaafband i K = kierterm
Geluidlek	De plaats waar <i>geluidoverdracht</i> door of langs een constructie optreedt.
Geluidniveau (dB(A))	Zie geluidrukniveau.
Geluidniveau, equivalent	De energie-inhoud van een <i>fluctuerend geluid</i> als maatstaf voor de (geluid) <i>hinder</i> . Symbool: L_{eq}
	$L_{eq} = 10 \log \left[\frac{1}{T} \int_0^T \frac{p^2 \cdot dt}{p_0^2} \right] \quad [dB]$
Geluidoverdracht	Zie geluidvoortplanting.
Geluidoverdracht, flankerende	<i>Geluidoverdracht</i> waarbij de door <i>geluid</i> opgewekte (buig)trillingen in een constructie worden doorgegeven aan een andere constructie die het <i>geluid</i> afstraalt in een andere ruimte.
Geluidreducering	Het terugbrengen van het <i>geluidrukniveau</i> .
Geluidspectrum	Totaaloverzicht van de uitgesplitste <i>frequenties</i> van het <i>geluid</i> .
Geluidtransmissie	<i>Geluid</i> doorlating door constructies
Geluidtransport	Zie geluidvoortplanting.

Geluidvermogen	Sterkte van een <i>geluidbron</i> in watt. Symbool: W
Geluidvermogeniveau	Sterkte van een <i>geluidbron</i> gecorrigeerd voor optredende variaties in dB. Symbool: L_w
	$L_{w,vlak} = L_{p1} - R_{vlak} + 10 \log S_{vlak} - 6 \quad [dB]$ $L_{w,vlak} = \text{het niveau van het doorgelaten vermogen per vlak [dB t.o.v. } 10^{-12} \text{ W].}$ $L_{p1} = \text{het geluiddrukkniveau in de ruimte [dB].}$ $S_{vlak} = \text{het oppervlak van het betreffende vlak [m}^2\text{].}$ $L_w = 10 \log \frac{W}{W_0}$
	L_w = geluidvermogeniveau W = geluidvermogen W_0 = referentievermogen, in het algemeen 10^{-12} watt.
Geluidverstrooiing	Zie ook <i>diffusie</i> . Verspreiding van <i>geluid</i> in alle richtingen.
Geluidvoortplanting	Het zich verplaatsen van het <i>geluid</i> .
Geluidwering	Vermogen om overdracht van geluid te beperken of te verhinderen.
	$G_i = R_i - C_r + 10 \log \frac{V}{6 \cdot T_0 \cdot S} [dB]$
	G_i = geluidwering van de gevel in dB in octaafband i . R_i = laboratorium geluidisolatiewaarde van de gevel in octaafband i . C_r = correctieterm V = volume ontvangvertrek m^3 T_0 = referentienagalmtijd S = oppervlakte van de gevel $[m^2]$
	T_0 woonruimte = 0,5 s T_0 andere ruimten = 0,8 s
	$G_a = -10 \log \left[\sum 10^{(G_i - C)/10} \right] \quad [dB(A)]$
	G_a = geluidwering van de gevel $[dB(A)]$. G_i = geluidwering van de gevel per octaafband $[dB]$. C_i = waarde van het standaardspectrum per octaafband $[dB]$.
Geluid, direct	Overdracht van <i>geluid</i> volgens een directe weg.
Geluid, fluctuerend	Een <i>geluid</i> waarvan het niveau voortdurend en in belangrijke mate varieert. De variaties kunnen zowel periodiek als niet-periodiek zijn.
Geluid, indirect	Overdracht van <i>geluid</i> volgens een indirecte weg.

Geluiddruk, effectieve	De ervaren sterkte van <i>geluid</i> , uitgedrukt in de wortel uit het gemiddelde kwadraat van de <i>geluiddruk</i> .
Geluidveld, diffuus	Situatie waarin het <i>geluid</i> uit alle richtingen komt.
Geperforeerde panelen	<i>Absorberend materiaal</i> met gaatjes erin.
Golflengte (geluid)	Afstand tussen twee punten op identieke plaatsen in een <i>geluidgolf</i> .
Helmholtz-resonator	Een doosvormige constructie bestaande uit geperforeerde plaat op enige afstand voor een akoestisch hard vlak, ten behoeve van <i>geluidabsorptie</i> . Principe van Helmholtz-resonator Een resonator van dit type bestaat uit een afgesloten luchtvolume (V) dat via een kanaal in verbinding staat met 'buiten'. Dit systeem is te vergelijken bij een bepaalde frequentie, de resonantiefrequentie f_0 bij loodrecht inval. Hierbij voert de luchtmassa in het kanaal een periodieke trilling uit op de veer(stijfheid) van het luchtvolume (V).
	$f_0 = \frac{c}{2\pi} \sqrt{\frac{S}{I \cdot V}}$
	f_0 = resonantiefrequentie I = dwarsdoorsnede kanaal (m^2) V = luchtvolume (m^3) c = voortplantingssnelheid ($m/2$)
Indirect geluid	Overdracht van <i>geluid</i> volgens een indirecte weg.
Interferentie	Wederzijdse beïnvloeding van <i>geluidgolven</i> .
Isofoon	Lijn waarlangs het <i>luidheidsniveau</i> constant is.
Isolatie-index voor contactgeluid (I_{co})	Getalswaarde die aangeeft in welke mate een ruimte gevrijwaard is van <i>contactgeluid</i> van buiten de ruimte.
Isolatie-index voor luchtgeluid (I_{lu})	Getalswaarde die aangeeft in welke mate een ruimte gevrijwaard is van <i>luchtgeluid</i> van buiten de ruimte.
Isoleren	Het tegengaan van <i>geluidoverdracht</i> .
Kierfactor	Rekenwaarde waarmee de invloed van <i>naden en kieren</i> van een <i>scheidingsconstructie</i> op de <i>geluidisolering</i> berekend wordt. Kierfactor K : normale, enkele kierdichting $K = 3 \cdot 10^{-4}$ Ramen met speciale dubbele kierdichting $K = 10^{-5}$ Oude gebouwen zonder kierdichting $K = 3 \cdot 10^{-3}$
Kierterm	Zie kierfactor
Kosten-eenheid (KE)	Eenheid waarin de <i>lawaabelasting</i> door vliegtuigen wordt uitgedrukt.
Lawaai	Hinderlijk of ongewenst <i>geluid</i> .
Lijnbron	Een in 1 dimensie oneindig lange bron, die evenveel energie uitzendt in richtingen loodrecht op de lijn (dus in de andere twee dimensies).

Luchtgeluid	<i>Geluid</i> dat wordt veroorzaakt door het direct in trilling brengen van lucht door een bron. Principe van luchtgeluid: BRON -> LUCHT (-> CONSTRUCTIE -> LUCHT)
Luchtgeluid(s)isolatie	Isolatie voor geluidtrillingen die, opgewekt door een of andere <i>geluidbron</i> , in de lucht aanwezig zijn. Symbool: R
Luchtgeluid(s)isolatie-index	Zie isolatie-index voor <i>luchtgeluid</i> .
Luidheidsniveau	<i>Geluidsdrukniveau</i> gecorrigeerd voor de gevoeligheid van het oor, uitgedrukt in foons. Symbool: L_n
Luistercomfort	De mate waarin het gesproken woord op gemakkelijke en aangename wijze kan worden gevolgd.
Massa-veer resonantie (geluid)	Regelmatige trilling van materie veroorzaakt door <i>geluid</i> .
Meteo-correctie	Een correctieterm (dB) voor meteo-varianties die op bepaalde geluidmetingen binnen het <i>meteoraam</i> moet worden toegepast om een langtijdig <i>equivalent geluidniveau</i> te verkrijgen. Symbool: C_m
Meteoraam	Verzamelnaam van meteorologische omstandigheden 1) waarbij de <i>geluidoverdracht</i> zodanig is, dat optimaal reproduceerbaar kan worden gemeten bij een zo groot mogelijke <i>signaal-ruis verhouding</i> .
Nagalms	Verschijsel dat er enige tijd gemoeid is met het uitsterven van <i>geluid</i> .
Nagalmtijd	De tijd (s) die verloopt voordat, als een <i>geluidbron</i> wordt uitgeschakeld, het <i>geluidsdrukniveau</i> 60 dB is gedaald. Symbool: T
	$T = \frac{1}{6} \cdot \frac{V}{A} \quad [s]$
	T = nagalmtijd (s) V = volume van de ruimte (m ³) A = aanwezige geluidabsorptie (m ² o.r.)
Noise-rating curve (NR-curve)	Curve van gelijke <i>hinderlijkheid</i> op basis van onderzoek naar de beleving van <i>geluid</i> .
Omgevingsgeluid	Het <i>geluid</i> aanwezig in een bepaalde situatie op een gegeven moment, meestal opgebouwd uit het <i>geluid</i> van vele bronnen die dichtbij of ver weg zijn.
Omloopgeluid	<i>Geluidoverdracht</i> via indirecte luchtwegen in een gebouw, al dan niet via constructietrillingen.

Omweggeluid	Zie omloopgeluid.
Ontvangruimte	Ruimte in een gebouw waarin binnenkomend <i>geluid</i> gemeten wordt.
Paneelresonator	Paneelvormige constructie om <i>geluid</i> te absorberen
Pijngrens	Waarde van <i>geluiddruk</i> die de mens als pijnlijk ervaart.
Puntbron	Een bron die gerekend wordt <i>geluid</i> af te stralen vanuit een dimensieloos punt in alle richtingen (3-dimensionaal).
Referentiedruk	Het <i>geluiddruk</i> waarnaar verwezen wordt bij metingen.
Referentiespectrum	Het <i>geluid</i> spectrum waarnaar verwezen wordt bij metingen.
Reflectie	Weerkaatsing van <i>geluid</i> .
Reflectiecoëfficiënt	Getalswaarde van weerkaatst <i>geluid</i> gedeeld door invallend <i>geluid</i> .
Resonantiefrequentie	De <i>frequentie</i> (Hz) waarbij een systeem in <i>resonantie</i> is, dat wil zeggen waarbij elke verandering in de aanstootfrequentie, hoe klein ook, een vermindering in de responsie van een systeem zou opleveren. Symbool: f_0
	$f_0 = 60 \sqrt{\frac{m_1 + m_2}{m_1 \cdot m_2}} \cdot \frac{1}{b}$
	f_0 = resonantiefrequentie bij loodrecht invallend <i>geluid</i> (spouwmuur) m_1 = massa ene spouwblad [kg/m ³] m_2 = massa andere spouwblad [kg/m ³] b = breedte van de spouw (m)
(Geluid)scher/wal	Constructie langs een weg om <i>geluid</i> hinder tegen te gaan.
Scher/verzwakking	De overdrachtverzwakking ten opzichte van het vrije veld en ten gevolge van een <i>afscherming</i> .
Scher/werking	De invloed van een <i>geluid</i> scher/wal op <i>geluid</i> overdracht.

Signaal-ruisverhouding (S/R-ratio)	Weergave van het verschil in het <i>geluiddrukkniveau</i> tussen het waar te nemen signaal en de <i>achtergrondruis</i> , uitgedrukt in dB.
Soon	Eenheid waarin <i>luidheid</i> wordt uitgedrukt.
Spleetresonator	Constructie met <i>spleten</i> om geluid te <i>absorberen</i> .
Spouwresonantie	Verslechtering van <i>geluidisolatie</i> van een dubbele wand als gevolg van staande luchtgeluidgolven in de <i>spouw</i> .
Spraakverstaanbaarheid	De mate waarin het gesproken woord nog verstaanbaar is.
Stoorniveau	De hoogte van het <i>achtergrondgeluid</i> die als storend ervaren wordt.
Uitklinktijd	Tijd in seconden waarin trillingen na uitschakeling van de aanstoting 60 dB in niveau afnemen. Symbool: T_{60}
Verbindingsdemping	Trillingsverzwakking bij overgang van een constructie naar een andere.
Verzwakking	Vermindering van <i>geluiddruk(niveau)</i> door afstand, <i>reflectie</i> , <i>demping</i> etc., uitgaande van een bron.
Volumesnelheid	Aantal kubieke meters per seconde dat door een trillend vlak wordt verplaatst.
(Geluid)wal/scherm	Constructie langs een weg om <i>geluidhinder</i> tegen te gaan.
Wegdekcorrectie	Correctiefactor bij berekening van wegverkeergeluid voor de invloed van het type wegdek.
Zaalakoestiek	Eigenschappen van een zaal die resulteren in een bepaalde geluidkarakteristiek van die zaal. Ondersteuning van het directe geluid door nuttige reflecties en het voorkomen van echo's door het aanbrengen van absorberend materiaal.
Zendruimte	Ruimte in een gebouw waarin <i>geluid</i> ten behoeve van meting geproduceerd wordt.
Zichthoek	De hoek tussen de horizontaal van de <i>geluidbron</i> en de plaats van de toehoorder in een zaal of ruimte, met het oog op <i>geluidbeleving</i> .
Zichthoekcorrectie	De bij berekening van <i>geluidbelasting</i> toegepaste correctie voor de invloed van tussen bron en waarnemer gelegen objecten, uitgedrukt in dB(A).
Zichtlijn	Verbindingslijn tussen het oog van de toeschouwer en het dichtstbijzijnde punt van het podium.
Zwevende dekvloer	Een afwerkvloer, opgelegd op een veerkrachtig materiaal.

3. GELUIDNIVEAUS

Streefwaarden geluid woonomgeving

Aard van de woonomgeving	aanbevolen richtwaarden in de woonomgeving in dB(A)		
	dag	avond	nacht
landelijke omgeving	40	35	30
rustige woonwijk, weinig verkeer	45	40	35
woonwijk in de stad	50	45	40

(uit Handreiking "Industrielawaai en vergunningverlening")

Grenswaarden Wet geluidhinder (Wet Milieubeheer)

Wegverkeer

Soort woning/object	Situatie	Voorkeurswaarde	Na ontheffing	Regeling
Woning stedelijk	Aanwezig	48 dB	58 dB	Art. 82/83/85
Woning buitenstedelijk	Aanwezig	48 dB	53 dB	Art. 82/83/85
Woning stedelijk	Nieuw	48 dB	63 dB	Art. 82/83/85
Woning buitenstedelijk	Nieuw	48 dB	53 dB	Art. 82/83/85
Agrarische woning	Nieuw	48 dB	58 dB	Art. 82/83
Woning stedelijk	Vervangende nieuwbouw	48 dB	68 dB	Art. 82/83/85
Woning buitenstedelijk	Vervangende nieuwbouw	48 dB	58 dB	
Woning langs snelweg	Buitenstedelijk	48 dB	63 dB	
Onderwijs, ziekenhuis, verpleeghuis	Buitenstedelijk	48 dB	53 dB	Bgh art. 3.2
Onderwijs, ziekenhuis, verpleeghuis	Buitenstedelijk	48 dB	63 dB	Bgh art. 3.2
Andere gezondheidsgebouwen	Binnen- en buitenstedelijk	48 dB	53 dB	Bgh art. 3.2
Woonwagenstandplaatsen	Binnen- en buitenstedelijk	48 dB	53 dB	Bgh art. 3.2
Geluidgevoelige terreinen anders dan woonwagens	Binnen- en buitenstedelijk	48 dB	58 dB	Bgh art. 3.2

Railverkeer

Soort woning/object	Situatie	Voorkeurswaarde	Na ontheffing	Regeling
Woning stedelijk/binnenstedelijk	Aanwezig	48 dB	58 dB	Art. 82/83/85
Andere geluidgevoelige gebouwen	Aanwezig	48 dB	53 dB	Art. 82/83/85
Geluidgevoelige terreinen	Nieuw	48 dB	63 dB	Art. 82/83/85

Toelaatbare geluidniveaus kantoorwerk

Activiteit	db(A)-equivalent
Inspannende kantoorarbeid	30
Bespreken / overleg	35
Lezen / schrijven / telefoneren	40
Typen / beeldschermgebruik	45
Archiveren / opbergen	50
Distribueren	50

Aanbevolen achtergrondgeluid**ARBEIDSINSPECTIE**

aanbevolen maximaal geluidniveau van :	$L_{\text{achtergrond}}$ in dB(A)
elektriciteitscentrales, fabriekshallen, werkplaatsen e.d.	< 80
meet- en regelkamers in de procesindustrie	55 - 65
werkplaatsen voor licht onderhoud	55 - 65
tekenkamers	50 - 60
ruimte voor computerapparatuur	50 - 60
archiveren	50
typen, beeldschermwerk	45
kantine, grote kantoorlokalen	40 - 50
grote conferentiekamers	40 - 50
laboratoria	40
lezen, schrijven, telefoneren	40 - 45
privékantoren, kleine kantoormuimten	35 - 45
bespreken, vergaderen	35
kleine conferentiekamers	30 - 40
inspannend kantoorwerk	30

4. AKOESTISCHE FREQUENTIES

Aanbevolen akoestische frequenties volgens de ISO-R-266 met correcties voor het A- en C-filter.

OCTAAFBANDEN			1/3 OCTAAFBANDEN (TERTS)		
f	A	C	f	A	C
m			m		
Hz	dB	dB	Hz	dB	dB
16	-56,7	-8,5	16	-56,7	-8,5
			20	-50,5	-6,2
			25	-44,7	-4,4
31,5	-39,4	-3	31,5	-39,4	-3
			40	-34,6	-2
			50	-30,2	-1,3
63	-26,2	-0,8	63	-26,2	-0,8
			80	-22,5	-0,5
			100	-19,1	-0,3
125	-16,1	-0,2	125	-16,1	-0,2
			160	-13,4	-0,1
			200	-10,9	0
250	-8,6	0	250	-8,6	0
			315	-6,6	0
			400	-4,8	0
500	-3,2	0	500	-3,2	0
			630	-1,9	0
			800	-0,8	0
1000	0	0	1000	0	0
			1250	0,6	0
			1600	1	-0,1
2000	1,2	-0,2	2000	1,2	-0,2
			2500	1,3	-0,3
			3150	1,2	-0,5
4000	1	-0,8	4000	1	-0,8
			5000	0,5	-1,3
			6300	-0,1	-2
8000	-1,1	-3,3	8000	-1,1	-3
			10000	-2,5	-4,4
			12500	-4,3	-6,2
16000	-6,6	-8,5	16000	-6,6	-8,5
			20000	-9,3	-11,2

A-correctie (relatieve gehoorgevoeligheid)

middenfrequentie van de band in Hz en A-correctie in dB :

f	16	32	63	125	250	500	1000	2000	4000	8000	16000	32000
ΔL_A	-46	-36	-26,2	-16,1	-8,6	-3,2	0	1,0	+1,1	-1	-10	-40

A-, B- C- en D-correctiebedragen in tertsbanden :

frequentie	A-correctie	B-correctie	C-correctie	D-correctie
Hz	dB	dB	dB	dB
10	-70,4	-38,2	-14,3	-26,5
12,5	-63,4	-33,2	-11,2	-24,5
16	-56,7	-28,5	-8,5	-22,5
20	-50,5	-24,2	-6,2	-20,5
25	-44,7	-20,4	-4,4	-18,5
31,5	-39,4	-17,1	-3,0	-16,5
40	-34,6	-14,2	-2,0	-14,5
50	-30,2	-11,6	-1,3	-12,5
63	-26,2	-9,3	-0,8	-11,0
80	-22,5	-7,4	-0,5	-9,0
100	-19,1	-5,6	-0,3	-7,5
125	-16,1	-4,2	-0,2	-6,0
160	-13,4	-3,0	-0,1	-4,5
200	-10,9	-2,0	0,0	-3,0
250	-8,6	-1,3	0,0	-2,0
315	-6,6	-0,8	0,0	-1,0
400	-4,8	-0,5	0,0	-0,5
500	-3,2	-0,3	0,0	0,0
630	-1,9	-0,1	0,0	0,0
800	-0,8	0,0	0,0	0,0
1000	0,0	0,0	0,0	0,0
1250	0,6	0,0	0,0	2,0
1600	1,0	0,0	-0,1	2,5
2000	1,2	-0,1	-0,2	8,0
2500	1,3	-0,2	-0,3	10,0
3150	1,2	-0,4	-0,5	11,0
4000	1,0	-0,7	-0,8	11,0
5000	0,5	-1,2	-1,3	10,0
6300	-0,1	-1,9	-2,0	8,5
8000	-1,1	-2,9	-3,0	6,0
10000	-2,5	-4,3	-4,4	3,0
12500	-4,3	-6,1	-6,2	0,0
16000	-6,6	-8,4	-8,5	-4,0
20000	-9,3	-11,1	-11,5	-7,5

5. Geluidabsorptie

materiaal, constructie	maatvoering			absorptiecoëfficiënt α [-] bij octaafbandmiddenfrequentie [Hz]					
	d	s	m	125	250	500	1000	2000	4000
steenachtige materialen									
- grindbeton				0,01	0,01	0,02	0,02	0,03	0,04
- gasbeton				0,14	0,19	0,24	0,32	0,41	--
- schoon metselwerk harde afwerking				0,02	0,03	0,03	0,04	0,05	0,07
- idem, handvorm, kalk-zand-cementvoeg	100	30	--	0,16	0,13	0,15	0,11	0,13	0,14
- bimsbeton (ruw)				0,15	0,38	0,55	0,61	0,60	0,63
- schoon metselwerk open stootvoegen	100	30	--	0,06	0,44	0,30	0,31	0,42	0,45
- porotonsteen met perforatie in zicht				0,11	0,20	0,37	0,23	0,49	0,52
pleister									
- kalkcementpleister op steen				0,02	0,02	0,03	0,04	0,05	0,06
- akoestische pleister: meer lagen				0,15	0,20	0,35	0,60	0,60	0,50
- spuitpleister (vroeger asbestvezel)				0,29	0,24	0,65	0,79	0,88	0,65
absorberende materialen									
- mineraalwolplaten 40 kg/m ³	30	--	--	0,14	0,39	0,79	0,89	0,88	0,87
	30	50	--	0,21	0,55	0,92	0,87	0,80	0,88
	50	--	--	0,20	0,60	0,87	0,93	0,98	0,97
	50	50	--	0,42	0,92	1,02	0,94	0,97	0,87
- mineraalwol-platen met poreuse oppervlakte- afwerking (plafond- tegels) 70 kg/m ³	25	--	--	0,06	0,29	0,69	0,88	0,89	0,91
	25	120	--	0,30	0,86	0,96	0,97	0,97	1,00
	25	300	--	0,64	0,86	0,82	0,98	0,92	0,94
- mineraalvezelplaten met poreuse oppervlakte- afwerking (plafond- tegels) 350 kg/m ³	15	50	--	0,21	0,61	0,69	0,78	0,96	0,99
	15	200	--	0,41	0,54	0,61	0,76	0,97	1,02
	15	500	--	0,49	0,48	0,57	0,77	0,95	1,05
- houtvezelplaten met microporeuse opper- vlaktafwerking 360 kg/m ³	18	50	--	0,16	0,42	0,55	0,72	0,55	0,60
	18	200	--	0,32	0,28	0,50	0,75	0,57	0,67
	18	300	--	0,42	0,28	0,49	0,78	0,58	0,62
- idem met poreuse afwerking	18	50	--	0,23	0,60	0,83	0,52	0,62	0,64
	18	200	--	0,68	0,82	0,60	0,55	0,68	0,58
	18	300	--	0,46	0,84	0,62	0,53	0,63	0,55
- houtwolmagnesiumplaat 480 kg/m ³	25	--	--	0,06	0,09	0,21	0,53	0,84	0,59
	25	24	--	0,06	0,11	0,36	0,81	0,59	0,75
	25	24	24	0,12	0,36	0,91	0,94	0,65	0,90
	25	80	--	0,23	0,55	0,64	0,57	0,81	0,80
	25	80	30	0,76	1,00	0,90	0,73	0,94	0,95

materiaal, constructie	maatvoering			absorptiecoëfficiënt α [-] bij octaafbandmiddenfrequentie [Hz]					
	d	s	m	125	250	500	1000	2000	4000
- houtwolcementplaat 390 kg/m ³	35	--	--	0,06	0,11	0,25	0,46	0,62	0,63
	50	--	--	0,13	0,19	0,43	0,76	0,55	0,83
	50	30	--	0,11	0,24	0,58	0,53	0,58	0,72
- polyurethaan-zachtschuim (pyramide open poriën 25 kg/m ³) idem, 35 kg/m ³	70	--	--	0,16	0,32	0,65	0,85	0,90	1,01
	100	--	--	0,24	0,49	0,85	0,97	1,00	1,10
	70	200	--	0,44	0,58	0,91	1,06	1,05	1,13
- polyetherschuim (open poriën) 40 kg/m ³	45	--	--	0,04	0,07	0,19	0,71	0,96	0,92
- baffles, steenwolplaten	75	--	600	0,37	0,47	0,83	0,79	0,71	0,59
(60 kg/m ³) h.o.h. 600 mm in dunne folie vertikaal in rijen hoog 600 mm h.o.h. 800	75	h.o.h.	800	0,30	0,46	0,71	0,73	0,60	0,45
geperforeerde platen									
- gipskarton, perforatie 6% en gaatjes $\varnothing$ 8, $\varnothing$ 15 en $\varnothing$ 20	9,5	100	30	0,39	0,81	0,68	0,44	0,25	0,20
	9,5	30	20•	0,03	0,11	0,50	0,74	0,27	0,19
- gipskarton, perforatie 20% en gaatjes $\varnothing$ 15	9,5	100	30	0,30	0,69	1,01	0,81	0,66	0,62
	9,5	200	30	0,39	0,94	0,92	0,68	0,69	0,58
- alu. lamellen, geperf. 16%, $\varnothing$ 2	16	200	20	0,22	0,72	0,96	0,91	0,96	0,86
- staalplaat, geperf. 22% $\varnothing$ 2,9 met glaswol (16 kg/m ³) in dunne folie	0,7	200	25	0,45	0,57	0,64	0,60	0,90	0,93
	0,7	200	50	0,66	0,73	0,72	0,76	0,93	1,01
- geprofil. dakplaat, geperf. 20 %, $\varnothing$ 2,9 met steenwol (180 kg/m ³) en dakleer	0,7	--	50	p.m.	0,40	0,65	0,75	0,95	0,90
gesloten platen									
- gipskartonplaten	9,5	100	30	0,39	0,13	0,04	0,02	0,03	0,06
	9,5	200	30	0,30	0,12	0,05	0,02	0,05	0,12
	9,5	400	30	0,20	0,10	0,06	0,03	0,08	0,13
- triplexplaten	6	50	50	0,57	0,37	0,13	0,07	0,06	0,03
	6	100	50	0,75	0,30	0,12	0,05	0,04	0,03
- spaanplaat	8	20	20	0,46	0,24	0,04	0,01	0,02	0,04
schrootjes/lamellen									
latten breed 85, spleet 25 mm	12	200	25•	0,60	0,85	0,80	0,82	0,70	0,62
latten breed 90, spleet 15 mm	18	30	20	0,10	0,24	0,81	0,73	0,35	0,40
	18	200	20	0,38	0,72	0,45	0,43	0,36	0,36
	18	400	20	0,58	0,49	0,45	0,50	0,38	0,38
alu. lamellen breed 84, spleet 16 mm, min. wol 20 kg/m ³	16	200	20	0,53	0,78	0,89	0,76	0,47	0,41

materiaal, constructie	maatvoering			absorptiecoëfficiënt $\alpha[-]$ bij octaafbandmiddenfrequentie [Hz]					
	d	s	m	125	250	500	1000	2000	4000
vloerbedekking									
- tapijt 2 kg/m ²	5,3			0	0,03	0,05	0,11	0,31	0,58
- idem op 8 mm viltlaag	3,3			0,04	0,10	0,31	0,70	0,93	0,74
- boucle tapijt 1,6 kg/m ²	4			0,03	0,04	0,10	0,23	0,35	0,58
- kokosvloerbedekking	4			0,03	0,04	0,07	0,15	0,28	0,43
- linoleum of PVC				0,02	0,03	0,03	0,04	0,06	0,05
gordijnen									
- katoen, 0,4 kg/m ² , strak spouw 50 mm				0,04	0,09	0,37	0,68	0,89	0,72
- idem; geplooid 3:1				0,15	0,45	0,96	0,91	1,06	1,02
- linnen, 0,2 kg/m ² , geplooid 3:1 spouw 50 mm				0,08	0,53	0,85	0,94	1,26	1,12
diversen									
enkel glas				0,10	0,04	0,03	0,02	0,02	0,02
één zittend persoon per m ²				0,15	0,25	0,60	0,70	0,90	0,80
één zittend persoon per 0,5 m ²				0,23	0,40	0,85	1,00	1,00	1,00
houten stoel onbekleed per st.				0,02	0,03	0,04	0,04	0,05	0,05
houten stoel bekleed per st.				0,11	0,18	0,28	0,35	0,45	0,42

opmerking:

Tussen verschillende fabrikaten resp. meetgegevens van de opgenomen materialen kan een spreiding optreden van $\pm 15\%$.

maatvoering:

- d = plaatdikte [mm]
- s = spouwmaat tussen plaat en ondergrond [mm]
- m = mineraalwoldikte tussen plaat en ondergrond [mm]
- = mineraalwol tegen absorptieplaat
- = mineraalwol tegen ondergrond

Meer, direct toegankelijke gegevens over de geluidsisolatie en geluidsabsorptie kunnen worden gevonden in:

- verkeerslawaai en woningen; bouwcentrum 1984
- informatiemap voor bouwfysici; RGD, Min. van VROM juni 1991
- woningontwerp en geluid e.a. mvro nov. 1983
- pannendakconstructies, het weren van lawaai; Stichting bouwresearch B. 3-5
- handleiding meten en rekenen industrielawaai IL-HR-13-01
- Schalltechnisches Taschenbuch; Helmut Schmidt VDI-Verlag
- Schallabsorptionsgrad - Tabelle; DNA Beuth - Vertrieb
- Produkte zur Lärminderung; Bundesanstalt Arbeitsschutz Dortmund
- meetrapporten (diverse producten/verschillende laboratoria)

Geluiddemping door lucht

frequentie	Hz	63	125	250	500	1000	2000	4000	8000	ultrasoon
demping	dB.m ⁻¹	0	0	0,001	0,002	0,004	0,010	0,023	0,058	1

afhankelijk van de relatieve vochtigheid

e	$f = 2000 \text{ Hz}$	$f = 4000 \text{ Hz}$
20 %	0,008	0,04
40 %	0,006	0,03
60 %	0,005	0,02

Geluiddemping door bodem en begroeiing

geluiddemping door bosjes en bomen, in dB per 100 m	100 Hz	1000 Hz	10 000 Hz
doordringbaar, struiken en stammen zichtbaar	0,3	0,9	2
ondoordringbaar, dicht bebladerd, geen doorzicht	1	3	9

Richtgetallen van materialen

	Dichtheid	Fc.d	Fc.m"	Interne Damping	Elasticiteits-modulus	Schuif-modulus	Bulk-modulus	Poisson-verhouding	Snelheid		Karak. akoest. impedantie	
	[kg/m ³]	[Hz.m]	[Hz.kg/m ²] x10 ³	[--] x10 ²	[N/m ²] x10 ⁹	x10 ⁹	[N/m ²] x10 ⁹	[--]	[m/s]		[Ns/m ³ of rayl]	
									baar	x10 ³ bulk	baar	bulk
Lucht(20°C)	1,21	-	-	-	-	-	-	-	-	344	-	0,415
Water(20°C)	1026	-	-	-	-	-	-	-	-	1500	-	1540
Staal	7700-7800	12,8	98		195-215	83	170	0,28	5050	6100	39000	47000
Ijzer	7700	17,3			105	44	86	0,28	3700	4350	28500	33500
Aluminium	2700	12,5	34	0.01-1	71	24	75	0,33	5150	6300	13900	17000
Messing	8500	18,3			104	38	136	0,37	3500	4700	29900	40000
Koper	8900	17,3			122	44	160	0,35	3700	5000	33000	44500
Nikkel	8800	13,1			210	80	190	0,31	4800	5850	43000	51500
Zilver	10500	23,7			78	28	105	0,37	2700	3700	28400	39000
Lood	11300	51,2	570		16,5	5,5	42	0,44	1250	2050	18600	23200
Beton	2400-2600	17,3	41	0,5-1,5	22-25					3100-3700		8000
Gasbeton	650	38	25	1,5						1700		
Lichtbeton	900	32	29	0,5-1,5								
Kalkzandsteen	1800-1900	21,4	41	1,5	25					3000-3700		6700
Poriso	1200	26								2500		
Gips	1200	35,5	42		0,05-3							
Graniet	2600				98					6000		16200
Marmer	2600				38					3800		9900
Porselein	2400-2500				42					4200		11800
Hout	500-1000	25	20	1 - 3	6- 13					3600-4600		1600
Glas hard	2400-2500	12,8	32	0,1-1	87					5000		1440
Glas zacht	2400				60							1200
Glas Pyrex	2300	12,3			62	25	39	0,24	5200	5600	12000	12900
Kwarts	2650	11,7			79	39	33	0,33	5450	5750	14500	15300
Rubber hard	1100	-	-	-	2,3	1	5	4	1450	2400	1600	2640
Rubber zacht	950	-	-	-	0,005		1	5	70	1050	65	1000
Kurk	250	-	-	-	0,065				-	500	-	
Steenwol	20-150	-	-	-	0,0003				-		-	

6. Geluidsnelheid

Dichtheid ρ en elasticiteitsmodulus E

Materiaal	ρ	E
	$\cdot 10^3 \text{ kg.m}^{-3}$	N.m^{-2}
Glas	2,5	$70 \cdot 10^9$
Kurk	0,25	$62 \cdot 10^9$
Schrootjes	0,7	$10 \cdot 10^9$
Spaanplaat	0,65	$3 \cdot 10^9$
triplex oregon pine	0,58	$12 \cdot 10^9$
hardboard	1,0	$4 \cdot 10^9$
hout, grenen	0,52	$11 \cdot 10^9$
gipskartonplaat	0,8 - 0,9	$4 \cdot 10^9$
stucwerk (pleisterkalk)	1,5	
kalkzandsteen	2,0	$25 \cdot 10^9$
baksteen (gevelklinker)	2,1	$25 \cdot 10^9$
gewapend grindbeton K300	2,4	$35 \cdot 10^9$
staal	7,8	$210 \cdot 10^9$

Compressiemodulus B

vaste stof	B	vloeistof	B
	10^9 Pa		10^9 Pa
Rubber	1		
Lood	16	chloroform	0,8 - 1,0
Aluminium	37	alcohol	1,0
Messing	60	olie	1,2 - 1,8
ijzer	90	water	2,17
koper	100	glycerol	2,7
staal	160	kwik	27,0

Geluidsnelheid c in verschillende vaste stoffen

vaste stoffen (bij 20 °C)	c
	10^3 m.s^{-1}
metselsteen	
gevelklinker	3,45
kalkzandsteen	3,536
beton	3,0 - 4,3
grindbeton (waterdicht, gewapend : K300)	3,819
(niet waterdicht, ongewapend : K225)	3,015
gipsplaten	2,236
drijfsteen	2,236
lichtbeton (hollith)	4,058
gips	3,162
marmer	3,8
natuursteen (gemiddeld)	3,6
hout	
vurenhout	4,613
grenenhout	4,599
rode meranti	4,082
spaanplaat	2,148
hardboard (half hard)	2,148
(normale hardheid)	2,0
oregon pine (triplex)	4,549
okumé	3,397
metaal	
aluminium	4,9 - 5,08
koper	3,8
lood	1,18
staal	5,1-5,2
ijzer	5,1
glas	4,0 - 4,5
spiegelglas	5,292
been (massief)	3,0
(poreus)	2,6
ivoor	3,0
kurk	0,498
rubber	0,05
ijs (269 K)	3,28

Geluidsnelheid c in verschillende vloeistoffen

vloeistoffen	bij T	c
	C	10^3 m.s^{-1}
water	100	1,543
	80	1,555
	60	1,540
	40	1,529
	20	1,484
	4	1,403
alcohol [ethanol]	20	1,17
glycerol	20	1,93
ethanol	20	1,12
siliconenolie	20	0,79
zwaar water	20	1,38
zeewater	20	1,51

Molaire massa, verhouding van de soortelijke warmten c_p en c_v , en geluidsnelheid in verschillende gassen

gassen	bij $T =$	M_{molair}	$\gamma = \frac{c_p}{c_v}$	c_{geluid}
	C	kg.mol^{-1}	-	m.s^{-1}
lucht (normale vochtigheid)	20			340 - 341
lucht (droog)	60	0,0288	1,40	365
	40			354
	20			343
	0			332
	- 20			319
	- 40			307
etherdamp [ethoxyethaan]	77	0,074	1,09	206
helium	0	0,004	1,67	965
koolstofdioxide	0	0,044	1,31	259
koolstofmonoxide	0	0,028	1,40	338
methaan	0	0,016	1,31	430
stikstof	0	0,028	1,40	334
waterdamp	130	0,018	1,33	494
waterstof	0	0,002	1,41	1284
zuurstof	0	0,032	1,40	316

7. Luchtgeluid

luchtgeluidisolatie : praktijkwaarden bij 500 Hz

ZIE O.A. DIN 4109

afscheiding bestaat uit :	<i>R</i>	betekenis :
	dB	
spouwmuur 11-6-11 zonder ankers	65	luid spelende radio onhoorbaar
spouwmuur 11-6-11 met ankers spouwmuur 11-5-11 met pleisterwerk 320 kg.m ⁻² heelsteensmuur, 230 mm, gepleisterd, 450 kg.m ⁻²	55-60 54 50	luid spelende radio hoorbaar normaal spelende radio hoorbaar
heelsteensmuur met pleisterwerk 320 kg.m ⁻² halfsteensmuur zonder deur dicht beton 100 mm, 250 kg.m ⁻²	47 45	luid gesprek hoorbaar maar onverstaanbaar
halfsteens muur met pleisterwerk 170 kg.m ⁻² scheidingswand kantoorruimte, klinkersteenblokken 75 mm, 150 kg.m ⁻²	43 40	normaal gesprek moeilijk verstaanbaar
vast en versterkt gipspleisterwerk, 50 mm, 100 kg.m ⁻²	35	luid gesprek slecht verstaanbaar
halfsteens muur met deur zware deur , goede tocht dichting dubbel raam , goede tocht dichting	30	normaal gesprek goed verstaanbaar
dubbel raam zonder tocht dichting enkelvoudig raam met goede tocht dichting gewone binnendeur zonder tochtstrippen (boarddeur) glas (5 mm)	25 25 20 20	isoleert nauwelijks
enkelvoudig raam zonder goede tocht dichting	15	

luchtgeluidisolatie *R* in dB(A)

voor het standaardspectrum wegverkeersgeluid, laboratoriumsituatie

constructie	<i>R</i> totaal	isolatiewaarde in frequentieband				
		125	250	500	1000	2000
enkel glas 4 mm	27	19	22	26	30	32
enkel glas 8 mm	29	23	26	30	32	28
dubbel glas 4-6-4 mm	26	22	23	23	32	35
dubbel glas 4-100-4 mm	36	24	32	40	48	50
gasgevuld dubbel glas 5-9-8 mm	30	24	22	32	39	39
spouwmuur 40-65 mm 160 kg.m ⁻²	44	36	40	43	50	57
160 kg.m ⁻²	51	41	46	52	59	64

Praktijkwaarden voor de luchtgeluidisolatie-index I_{lu}

soort vloer	specificatie	I_{lu}
houten vloeren	vloerdelen 25 mm	- 33
	vloerdelen 22 mm + zachtboard	- 27
	vloerdelen 22 mm + gipsplaten	- 19
	vloerdelen 22 mm + stucplafond	- 20
combinatievloer	150 mm lichtbeton, bims etc.	- 15
	150 + 30 mm houtbeton (toeslag houtspanen)	- 10
	150 + 40 mm idem	- 9
	150 + 50 mm idem	- 7
beton met afwerklaag	270 - 310 kg.m ⁻²	- 8
	310 - 360	- 3
	360 - 420	- 2
	> 420	- 1
betonnen draagvloer + 10 mm elastische laag + 40 mm cementdekvloer	180 - 270 kg.m ⁻²	- 4
	> 270	- 1

"strafpunten" bij de bepaling van I_{lu}

	aantal dB er af :
Doorgaand pannendak, dakbeschot	5
doorgaande CV leiding	4
bouwkundige staat zeer slecht	3
bouwkundige staat matig	2
gemeenschappelijke schoorsteen	2
lichte puiconstructie gekoppeld	2
vloerbalken opgelegd	2
wanden star bevestigd	1
spouw gevuld met zand	1
wandcontactdozen lopen door	1

luchtgeluid : normwaarden voor de isolatie D_{nT} volgens NEN 1070

middenfrequentie van de octaafband	f_{midden}	Hz	125	250	500	1000	2000
genormeerde luchtgeluidisolatie	D_{nT}	dB	34	43	50	53	54

8. Contactgeluid

Praktijkwaarden voor de contactgeluidisolatie-index I_{co}

scheiding		I_{co}	effect hoorbaar ?	
		dB	meubels	lopenverzetten
houten vloeren	vloerdelen 25 mm	- 40	goed hoorbaar	luid hoorbaar
	22 mm + zachtboard	- 30		
	22 mm + gipsplaten	- 25		
	22 mm + stucplafond	- 21 - 20		
houten balkvloer met plafond tegen balklaag		- 12	goed hoorbaar	goed hoorbaar
combinatievloer	150 mm lichtbeton, bims etc.	- 17		
	150 + 30 mm houtbeton (toeslag houtspanen)	- 11		
	150 + 40 mm idem	- 10		
	150 + 50 mm idem	- 8		
beton met afwerklaag	270 - 310 kg.m ⁻²	- 9		
	310 - 360	- 5		
	360 - 420	- 3		
	> 420	0		
kale betonvloer	$m.A^{-1} = 300 \text{ kg.m}^{-2}$	- 4		
	410 kg.m ⁻²	0		
	490 kg.m ⁻²	+ 2		
	525 kg.m ⁻²	+ 4		
betonnen draagvloer +10 mm elastische laag + 40 mm cementdekvloer	180 - 270 kg.m ⁻²	+ 5	zwak hoorbaar	hoorbaar
	> 270	> +10		
5 mm tapijt op betonvloer 10 cm		+ 10		
5 mm tapijt op betonvloer 20 cm		+ 20	niet hoorbaar	zwak hoorbaar

"strafpunten" bij de bepaling van I_{co} aantal dB   eraf :   gemeenschappelijke schoorsteen   2
 lichte puiconstructie gekoppeld   3   bouwkundige staat is slecht   1

Contactgeluid : normwaarden voor het niveau L_{nT} (t.o.v. 20 μ Pa) volgens NEN 1070

middenfrequentie van de octaafband	f_{midden}	Hz	125	250	500	1000	2000
normwaarde voor het contactgeluidniveau	L_{nT}	dB	70	66	66	66	70

9. Nagalmtijd

Richtwaarden voor de nagalmtijd

richtwaarden	T	
	s	
geluidstudio	0,5	
kamer, gemeubileerd	0,5	- 0,7
kantoorvertrek	0,5	- 0,8
schoollokaal	0,6	- 0,9
bioscoop	0,7	- 0,9
vergaderzaal	0,7	- 1,1
kantoortuin	0,7	- 1,2
muzieklokaal	0,8	- 1,3
schouwburg	0,9	- 1,3
collegezaal	1,0	- 1,4
kamermuziek	1,2	- 1,7
opera	1,2	- 2,3
concertzaal	1,7	- 2,5
kerk	1,5	- 3,0
kerkorgel	2,5	

de arbeidsinspectie beveelt aan :	T	
	s	
kleine kantoorlokalen	0,8	
grote kantoorlokalen	1,0	
kantines	1,2	
kleine werkplaatsen	1,5	- 2
werkplaatsen, grote fabriekshallen	2	- 3

Absorptiecoëfficiënten van bouwmaterialen

Er wordt vergeleken met de geluidabsorptie door een open raam van 1 m²
 Het open raam heeft een absorptiecoëfficiënt van 1 S

materiaal	frequentie (Hz)					
	125	250	500	1000	2000	4000
open raam, niet-afsluitbare gevelopeningen	1	1	1	1	1	1
mensen in zaal	0,35	0,70	0,88	0,95	0,99	1,00
akoestisch stucwerk (13 mm)	0,15	0,20	0,35	0,60	0,60	0,50
baksteen (ongeglazuurd)	0,03	0,03	0,03	0,04	0,05	0,07
baksteen, geverfd	0,01	0,01	0,02	0,02	0,02	0,03
betonvloer	0,01	0,01	0,015	0,02	0,02	0,02
cementblokken (geverfd)	0,01	0,05	0,06	0,07	0,09	0,08
cementblokken (ongeverfd)	0,36	0,44	0,31	0,29	0,39	0,25
gepleisterde oppervlakken, grindbeton		0,01	0,01	0,02	0,03	
pleisterkalk op tengel	0,14	0,14	0,06	0,05	0,04	0,03
pleisterkalk op baksteen (stucwerk)	0,013	0,015	0,02	0,03	0,04	0,05
pleisterkalk op cement	0,12	0,12	0,07	0,05	0,05	0,04
schoon metselwerk, baksteen of kalkzandsteen			0,03	0,04	0,05	
gipsplaat	0,29	0,10	0,05	0,04	0,07	0,09
tegels (geglazuurd)	0,01	0,01	0,0	0,01	0,02	0,02
water (in zwembad)	0,008	0,008	0,013	0,015	0,02	0,025
linoleum, PVC e.d. op de vloer geplakt	0,02	0,03	0,04	0,04	0,05	
linoleum (op steen)	0,02	0,03	0,03	0,03	0,03	0,02
kurktegels op harde ondergrond	0,05		0,05		0,10	0,10
houten vloer	0,15	0,11	0,10	0,07	0,06	0,07
parketvloer 'koud' op beton	0,04	0,04	0,07	0,06	0,06	0,07
parketvloer op onderlaag	0,28	0,22	0,17	0,09	0,10	0,11
vaste vloerbedekking (op steen of beton)	0,02	0,06	0,14	0,37	0,60	0,65
vaste vloerbedekking 5 mm geplakt tapijt		0,02	0,04	0,10	0,30	0,10
vaste vloerbedekking (met vilten onderlaag o.i.d.)	0,08	0,24	0,57	0,69	0,71	0,73
kokostapijt 2 kg.m ⁻² los op ondergrond	0,03	0,03	0,07	1,13	0,28	0,55
gesloten raam met vensterglas		0,04	0,04	0,03	0,02	
glas(venster-)	0,35	0,25	0,18	0,12	0,07	0,04
glas, platen dikker dan 7 mm	0,18	0,06	0,04	0,03	0,02	0,02
gladde houten deur			0,06			
kunststoffolie, PVC, strak gespannen	0	0	0,64	0,19	0,12	0,04
aluminium lamellen 50 mm 12,5 mm tussenruimte		0,89	1,00	0,88	0,88	0,61
akoestische tegels (20 mm)	0,10	0,35	0,70	0,75	0,65	0,50
akoestische tegels (zwevend bevestigd)	0,76	0,83	0,93	0,99	0,99	0,94
gipskarton, 20% geperforeerd, gaatjes 15 mm	0,30	0,69	1,01	0,81	0,66	0,62
zachtboard (ongeverfd)	0,13	0,72	0,59	0,76	0,90	0,92
spaanplaat (licht) 6,4 kg.m ⁻²	0,16	0,38	0,75	0,33	0,34	0,42
houten betimmering (10 mm)	0,28	0,22	0,17	0,09	0,10	0,11
multiplex wand	0,04	0,04	0,07	0,06	0,06	0,07
polystyreen (13 mm)	0,05	0,15	0,40	0,35	0,20	0,20
polyurethaanschuim (50 mm)	0,25	0,50	0,85	0,9	0,90	0,90
houtcellulose, gesausd	0,07	0,20	0,60	1,00	1,13	1,13
4 mm triplex of hardboard beschieting op 25 mm dikke tengels	0,40	0,30	0,10	0,05	0,05	0,05
20 mm dikke akoestische tegel met gaatjes of sleufjes, geplakt op harde ondergrond		0,15	0,40	0,60	0,70	
houtwolcement- of hout of houtwolmagnesiumplaat, 25 mm dik, direct op harde ondergrond bevestigd	0,15	0,15	0,40	0,60	0,70	

materiaal	frequentie (Hz)					
	125	250	500	1000	2000	4000
- idem op 25 mm dikke tengels		0,20	0,20	0,50	0,70	
- idem op 50 mm dik regelwerk		0,20	0,70	0,70	0,70	
houten latten, breed 45 mm, dik 22 mm		0,30	0,60	0,50	0,60	
met onderlinge tussenruimte van 12 mm, bevestigd op 45 mm dik regelwerk, in de spouw minerale wol, voorzien van een folie		0,50	0,90	0,90	0,60	
glaswol, 25 mm dik op harde ondergrond	0,2		0,7		0,9	0,8
glaswol, 50 mm dik op harde ondergrond	0,3		0,8		0,75	0,9
glaswol, 25 mm dik, spouw voor harde ondergrond	0,4		0,8		0,9	0,8
vilt, 25 mm op ondergrond, afgedekt m. mousseline	0,1		0,7		0,8	0,8
gordijnen(zware)	0,14	0,35	0,55	0,72	0,70	0,65
gordijnen (lichte, direct tegen de muur)	0,03	0,04	0,11	0,17	0,24	0,35
houten stoel			0,15			
meubelen (gestoffeerd)	0,19	0,37	0,56	0,67	0,61	0,59
meubelen (leder)	0,44	0,54	0,60	0,62	0,58	0,50

Gegevens over de mens

absorptie van het lichaam : 0,4 à 0,45 S
oppervlak van het trommelvlies : $5 \cdot 10^{-5} \text{ m}^2$
lichaamsoppervlak volwassen : $1,8 \text{ m}^2$ (richtwaarde)

Theaterstoelen

theaterstoelen, absorptie in S	125 Hz	500 Hz	2000 Hz	4000 Hz
beklede theaterstoel, bezet	0,19	0,47	0,51	0,47
beklede theaterstoel, leeg	0,12	0,28	0,31	0,37
houten/metalen theaterstoel, bezet	0,16	0,40	0,43	0,40
houten/metalen theaterstoel, leeg	0,07	0,15	0,18	0,19

10. Kierdichting

Kierdichtingskwaliteit k

	k in m^{-1}
kozijn - steen afdeklát	$3 \cdot 10^{-4}$
afdeklát+schuimband	10^{-5}
afdeklát+tweezijdig gekit	$3 \cdot 10^{-6}$
dakraamkast-dakbeschot zonder extra afdichting	$10^{-3} - 3 \cdot 10^{-3}$
met band of kit	$10^{-4} - 3 \cdot 10^{-4}$
suskast-kozijn/raam schuimband	$10^{-4} - 10^{-5}$
gekit	10^{-5}
raam spleet 1 - 5 mm	$10^{-2} - 3 \cdot 10^{-3}$
enkele dichting buisprofiel < 5 mm	$3 \cdot 10^{-3}$
enkele dichting buisprofiel > 5 mm	$10^{-4} - 3 \cdot 10^{-5}$
enkele dichting lipprofiel < 7 mm	$3 \cdot 10^{-3}$
enkele dichting lipprofiel 7 - 9 mm	$3 \cdot 10^{-4}$
enkele dichting lipprofiel > 9 mm	$10^{-4} - 3 \cdot 10^{-5}$
dubbele dichting	$10^{-4} - 10^{-5}$
niet te openen	10^{-6}
deur tochtband, dorpel geen dichting	$10^{-3} - 3 \cdot 10^{-4}$
enkele aanslag rondom	$10^{-4} - 3 \cdot 10^{-5}$
dubbele aanslag rondom	$10^{-5} - 3 \cdot 10^{-6}$

Vereiste waarden voor de kierterm K

	$K =$
bestaande woning : gevel zonder voorzieningen	$3 \cdot 10^{-3}$
enkele kierd. met lip- of buisprofiel	$1 \cdot 10^{-3}$
dubbele kierd., verbet.naaddichting	$3 \cdot 10^{-4}$
speciale dubbele kierdichting	$3 \cdot 10^{-5}$
bestaande woning : dak kierend dakbeschot	$1 \cdot 10^{-3}$
kierdicht dakbeschot met naden	$1 \cdot 10^{-4}$
nieuwbouw : gevel enkele kierd., goede naaddichting	$3 \cdot 10^{-3}$
dubbele kierd., verbet.naaddichting	$1 \cdot 10^{-4}$
speciale dubbele kierdichting	$1 \cdot 10^{-5}$
nieuwbouw : dak enkelschalig element < 30 kg.m ⁻²	$3 \cdot 10^{-5}$
overige constructies	$3 \cdot 10^{-6}$

11. Decibelschaal

$W.m^{-2}$	dB	de verschillende geluiden
1.10^8	200	Vertrekkende maanraket op 300 m
10000	160	Topniveau van karabijn op 0,3 m
1000	150	Piekniveau vuurwerk
100	140	Startend straalvliegtuig op 25 m
10	130	Startend straalvliegtuig op 50 m
3	125	Pneumatische chipperinstallatie (houtversnipperaar)
1	120	Snijbranders op 1 m, houtcirkelzaag op 1 m, machinekamer in onderzeeboot Pijngrens
0,1	110	Autoclaxon (zeer nabij)
0,03	105	Landend straalvliegtuig op 250 m hoogte, House-muziek in een disco tussen de 100 en 110 dB !
0,01	100	Helikopter op 30 m hoogte, luidruchtige fabriek, kogelmolen cementfabriek op 1 m, drukkerij, metaalbedrijf.
0003	95	Houtbewerkingmachine op 1 m, opgevoerde bromfiets, Zware vrachtwagen ($35 km.h^{-1}$) op 7,5 m
0,001	90	De grens voor verplichte gehoorbescherming ligt tussen de 80 en 90 dB Uitlaat motorfiets op 1,5 m > 90 dB ? Dan bekeuring ! Diesel-vrachtwagen op 7 m, passerende trein ($120 km.h^{-1}$ op 25 m), autowasinrichting, ketelhuis, orkest.
$3 \cdot 10^{-4}$	85	Lichte vrachtwagen $35 km.h^{-1}$ op 7,5 m, motorfiets
$1 \cdot 10^{-4}$	80	Bestelauto op 3 m, binnen een 2CV ($100 km.h^{-1}$), trein ($60 km.h^{-1}$ op 25 m), Bromfiets, nabij drukke verkeersweg
$3 \cdot 10^{-5}$	75	Handmixer, koffiemolen op 1 m, zeer luide radiomuziek, binnen een trein (oudere typen), grasmaaier met benzinemotor op 7 m
$1 \cdot 10^{-5}$	70	TV, stofzuiger op 1 m, continue gevelbelasting huizen op 25 m van autosnelweg
$3 \cdot 10^{-6}$	65	Binnen trein, binnen Mercedes 280 S ($120 km.h^{-1}$), elektrische typemachine, Druk restaurant
$1 \cdot 10^{-6}$	60	Grens ongestoord telefoongesprek, normaal gespreksniveau, Binnen TEE-trein, elektrische grasmaaier op 7 m
$3 \cdot 10^{-7}$	55	Normaal niveau in kantoorruimten, ventilator(kachel) op 1 m
$1 \cdot 10^{-7}$	50	Normale woonwijk overdag (buiten)
$3 \cdot 10^{-8}$	45	Rustig kantoor, vogelgeluiden
$1 \cdot 10^{-8}$	40	Rustige woonstraat, werkende koelkast op 1 m
$3 \cdot 10^{-9}$	35	Binnenniveau ziekenhuis, vergaderzaal
$1 \cdot 10^{-9}$	30	Rustige woonwijk 's nachts (buiten), leeszaal bibliotheek, tikken van een klok
$3 \cdot 10^{-10}$	25	Normale slaapkamer, binnenshuis in stil dorp, Stiltegebied, op het land (geen verkeer in de buurt)
$1 \cdot 10^{-10}$	20	Zacht gefluister
$3 \cdot 10^{-11}$	15	Omroepstudio
$1 \cdot 10^{-11}$	10	Vallend blad
$1 \cdot 10^{-12}$	0	Gehoordrempel, absolute stilte

Een enkel mens kan ook geluiden horen die qua sterkte onder de gehoordrempel liggen :

- 1) Bij 4000 Hz is het oor nóg gevoeliger. Iets lagere intensiteiten kunnen nog worden waargenomen.
- 2) De gehoorkromme is maar een gemiddelde over een groot aantal mensen.
- 3) Vooral heel jonge kinderen zitten onder dat gemiddelde

12. Formules

Golflengte λ [m]

$$\lambda = c \cdot T = c / f$$

c = geluidssnelheid in [m/s] c lucht = 340 m/s

T = periode of trillingstijd in [s]

f = frequentie in [Hz]

Verband tussen druk en deeltjessnelheid voor een vlak lopende golf

$$\rho = \rho c \cdot v$$

ρc = specifieke akoestische golfweerstand $\approx 410 \text{ kg/m}^2 \cdot \text{s}$

Middenfrequentie voor een octaafband [Hz]

$$f_m = f_1 \cdot \sqrt{2} = f_2 / \sqrt{2}$$

f_1 = bovengrens van een octaaf

f_2 = ondergrens van een octaaf

Effectieve geluidsdruk p_{eff} [Pa]

$$p_{\text{eff}} = \sqrt{\frac{1}{t_2 - t_1} \int_{t_1}^{t_2} p^2 dt} = \sqrt{\overline{p^2}}$$

Geluidsdrukniveau L_p

$$L_p = 10 \log \frac{p_{\text{eff}}^2}{p_0^2}$$

$p_0 = 2,0 \mu \text{ Pa}$

Geluidvermogeniveau

$$L_p = 10 \log \frac{p}{p_0}$$

$p_0 = 10^{-12} \text{ [W]}$

Geluidintensiteitsniveau L_I [dB]

$$L_I = 10 \log \frac{I}{I_0}$$

$I_0 = 10^{-12} \text{ [W/m}^2\text{]}$

Verband tussen L_I en L_p voor een vlak lopende golf

$$L_I \approx L_p$$

Resulterende geluiddruk van onafhankelijke geluiden p_{eff} [N/m^2]

$$p_{\text{eff, res}}^2 = p_{\text{eff}1}^2 + p_{\text{eff}2}^2 + \dots + p_{\text{eff}n}^2$$

Resulterende geluiddruk niveau van onafhankelijke geluiden $L_{p\text{res}}$

$$L_{p\text{res}} = L_{p1} + L_{p2} + \dots + L_{pn} = 10 \log \frac{p_{\text{eff}1}^2 + p_{\text{eff}2}^2 + \dots + p_{\text{eff}n}^2}{p_0^2}$$

voor n onafhankelijke even luide geluiden met een geluiddruk niveau L_{p1} gaat de formule voor $L_{p\text{res}}$ over in:

$$L_{p\text{res}} = L_{p;1} + 10 \log n$$

Intensiteit in een valk op een vlakke lopende golf

$$I = \frac{p_{\text{eff}}^2}{\rho c}$$

Intensiteit in een diffuus geluidveld

$$I = \frac{p_{\text{eff}}^2}{4\rho c}$$

Verband tussen P en I in vrije veld condities

$$P = I \cdot F$$

P = Geluidvermogen in [W]

F = Oppervlak waarover de geluidgolf zich heeft verspreid

Voor een puntbron: $P = I \cdot 4\pi R^2$ (bol)

Voor een lijnbron: $P = I \cdot 2\pi R^2$ (cilinder)

Verband tussen P en I in een begrensde ruimte

$$P = I \cdot A$$

$$A = \sum_i a_i s_i = \text{totale absorptie in m}^2 \text{ o.r.}$$

a = absorptiecoëfficiënt [-]

b = oppervlak [m^2]

Verband tussen L_p en LP bij vlakke lopende golven

$$L_p = LP - 10 \log 4\pi R^2 \quad \text{voor puntbron}$$

$$L_p = LP - 10 \log 2\pi R^2 \quad \text{voor lijnbron}$$

Luidheid S [soon]

$$S = 2 \frac{F - 40}{10}$$

F = luidheidsniveau in [foon]

Equivalent geluidniveau L_{eq} [dB(A)]

$$L_{eq} = 10 \log \left[\frac{1}{t_2 - t_1} \int_{t_1}^{t_2} \frac{p^2_{eff}}{g(f) p_0^2} dt \right] \approx 10 \log \left[\frac{1}{t_2 - t_1} \sum \Delta t_i \cdot 10^{L_i/10} \right]$$

$t_2 - t_1$ = beschouwde tijd interval

$g(f)$ = weegfunctie voor de A-weging, waardoor L_{eq} in dB(A) wordt verkregen

L_i = midden van geluidniveau klasse i in dB (A)

Δt_i = tijdsduur, gedurende welke het geluidniveau binnen de klasse i valt

Reflectiecoëfficiënt r , absorptiecoëfficiënt a en transmissiecoëfficiënt t

$$a + r + t = 1$$

a = I absorptie / I invallend

r = I reflectie / I invallend

t = I transmissie / I invallend

Wet van Sabine, Nagalmtijd T [s]

$$T = \frac{1}{6} \frac{V}{A}$$

V = volume in [m³]

A = totale absorptie in [m²or]

Geluidrukniveau reductie ΔL_p

$$\Delta L_p = 10 \log \frac{I_{voor}}{I_{na}} = 10 \log \frac{A_{na}}{A_{voor}}$$

Geluidrukniveau t.g.v. een puntbron in een zaal

$$L_p = L_p + 10 \log \left[\frac{1}{4\pi R^2} + \frac{4(1-a)}{A} \right]$$

a = gemiddelde absorptiecoëfficiënt van alle oppervlakken in de zaal

A = totale absorptie in [m²or]

Galmstraal R_{galm} [m]

$$R_{galm} = \sqrt{\frac{A}{16\pi(1-a)}}$$

Luchtgeluidisolatie R [dB]

$$R = 10 \log \frac{1}{t} = 10 \log \frac{I_{inv.}}{I_{trans}}$$

Luchtgeluidisolatie R tussen 2 ruimten met diffuse geluidvelden

$$R = L_z - L_o + 10 \log S / A$$

L_z = geluidrukniveau in zendvertrek [dB]

L_o = geluidrukniveau in ontvangvertrek [dB]

S = oppervlak van de scheidingsconstructie [m^2]

A = totale absorptie in [m^2 or]

Genormeerde luchtgeluidisolatie D_{nT} [dB]

$$D_{nT} = L_z - L_o + 10 \log T / T_o$$

T = nagalmtijd van het ontvangvertrek [s]

T_o = referentie nagalmtijd = 0,5 s

Genormeerde contactgeluidisolatie L_{nT} [dB]

$$L_{nT} = L_{co} - 10 \log T / T_o$$

L_{co} = gemeten geluidrukniveau in de ontvangruimte

T = nagalmtijd van het ontvangvertrek [s]

T_o = referentie nagalmtijd = 0,5 s

Luchtgeluidisolatie R_{res} van samengestelde constructies

$$R_{res} = R - 10 \log \left[\frac{S - S_1}{S} + \frac{S_1}{S} \cdot 10^{(R-R_1)/10} \right]$$

S = totale oppervlakte in [m^2]

S_1 = oppervlakte met de geringste isolatie [m^2]

R = luchtgeluidisolatie van $S-S_1$ in [dB]

R_1 = luchtgeluidisolatie van S_1 in [dB]

Indien $R-R_1 \gg 10 \log \frac{S-S_1}{S_1}$ wordt: $R_{res} = R_1 + 10 \log S / S_1$

Theoretische massawet voor een enkelvoudige constructie [loodrechte inval]

$$R = 10 \log \left[1 + \left(\frac{2\pi f m}{2\rho c} \right)^2 \right]$$

voor $m > 10 \text{ kg/m}^2$ en $f > 50 \text{ Hz}$:

$$R = 20 \log m + 20 \log \frac{f}{500} + 12$$

f = frequentie in [Hz]

m = massa per m^2 in $[\text{kg/m}^2]$

ρc = specifieke akoestische golfweerstand in SI

R = isolatiewaarde in [dB]

Praktische massawet

$$R' = 17,5 \log m + 17,5 \log \frac{f}{500} + 3$$

R' = isolatiewaarde in [dB]

Theoretische massawet toegepast op een spouwconstructie (loodrechte inval)

$$R = 10 \log \left\{ \left[1 - \frac{(2\pi f)^2 \cdot (m_1 + m_2) \cdot c}{2} \right]^2 + \left(\frac{2\pi f}{2\rho c} \right)^2 \left[m_1 + m_2 - (\rho c)^2 \cdot c - (2\pi f)^2 \cdot m_1 m_2 c \right]^2 \right\}$$

f = frequentie in [Hz]

m_1, m_2 = massa per m^2 $[\text{kg/m}^2]$

ρc = specifieke akoestische golfweerstand in SI

$c = \frac{D}{1,4 \cdot 10^5}$ = slaphed van de luchtlaag met dikte D in $[\text{m}^3/\text{N}]$

Resonantiefrequentie f_r [Hz]

$$f_r \approx 60 \sqrt{\frac{m_1 + m_2}{m_1 m_2 D}}$$

m_1, m_2 = massa van de spouwbladen in $[\text{kg/m}^2]$

D = spouwbreedte in [m]

Staande golven f_{st} [Hz]

$$f_{st} = \frac{170}{b} n$$

b = spouwbreedte in [m]

$n = 1, 2, 3, \dots$

Coïncidentiefrequentie f_c [Hz]

$$f_c = \frac{1}{2\pi} \cdot \frac{c}{\sin \theta} \cdot \frac{1}{d} \sqrt{\frac{12}{E/p}} \approx \frac{64 \cdot 10^3}{(\sin \theta)^2 \cdot d \cdot \sqrt{E/P}}$$

θ = hoek van inval van de vlakke lopende golf

d = dikte van de plaat [m]

ρ = dichtheid van de plaat in [kg/m³]

E = elasticiteitsmodulus van het materiaal in [N/m²]

Grensfrequentie $f_{c,gr}$ [Hz]

$$f_{c,gr} = \frac{c^2}{2\pi d} \sqrt{\frac{12}{E/P}} \approx \frac{64 \cdot 10^3}{d \sqrt{E/P}}$$

Resonantiefrequentie van een trillende massa f_r

$$f_r = \frac{1}{2\pi} \sqrt{\frac{1}{mC}}$$

voor verticale opstelling:

$$f_r = \frac{1}{2\pi} \sqrt{\frac{g}{u}}$$

m_1 = massa van het trillend lichaam in [kg]

c = slaphed van de veer in [m/N]

g = zwaartekrachtversnelling [m/s²]

$u = mg$ C = statistische invering [m]

Resonantiefrequentie van niet-geperforeerde panelen f_r [Hz]

$$f_r = \frac{60}{\sqrt{mD}}$$

D = spouwbreedte in [m]

M = massa van de plaat per m² in [kg/m²]

Geperforeerde panelen

$$f_1 = 35000 \cdot \frac{d}{b^2}$$

f_1 = frequentie waarboven geperforeerde panelen nog maar weinig absorberen

d = diameter van de gaatjes in [mm]

b = afstand tussen de middelpunten van 2 gaten in [mm]